

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

Изх. № 11-03-105

София, 16.05.2022 г.

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Бх. № 143 К1

Дата 16.05.2022

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТ А Н О В И Щ Е

ОТ АСЕН ВАСИЛЕВ - МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ

ПО КОНСТИТУЦИОННО ДЕЛО № 5/2022 г.

Относно: Искане на главния прокурор на Република България за установяване на противоконституционност на разпоредбата на чл. 2, ал. 2 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2022 г. (обн., ДВ, бр. 18 от 04.03.2022 г., в сила от 01.01.2022 г.)

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

На основание чл. 150, ал. 1 във връзка с чл. 149, ал. 1, т. 2, пр. 1-во от Конституцията на Република България главният прокурор на Република България е сезирал Конституционния съд с искане за установяване на противоконституционност на разпоредбата на чл. 2, ал. 2 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2022 г. (ЗДБРБ за 2022 г.) (обн., ДВ, бр. 18 от 04.03.2022 г., в сила от 01.01.2022 г.). На 15.03.2022 г. Конституционният съд (КС) е образувал конституционно дело № 5/2022 г. по искането на главния прокурор, в което вносителят излага съображенията си в подкрепа на твърдени противоречия на посочената разпоредба от ЗДБРБ за 2022 г. с чл. 4, ал. 1, чл. 8 и чл. 117, ал. 2 и ал. 3 от Конституцията на Република България.

Оспорената разпоредба на чл. 2, ал. 2 от ЗДБРБ за 2022 г. определя бюджетните разходи на органите на съдебната власт за 2022 г. Съгласно чл. 2, ал. 2, ред 4 от ЗДБРБ за 2022 г. разходите за Прокуратурата на Република България са в размер на 332 794,0 хил. лв., което е

намаление от 20 млн. лв. спрямо предвиденото във внесените от Министерски съвет в Народното събрание на 01.02.2022 г. проект за ЗДБРБ за 2022 г.

В искането се твърди, че разпоредбата на чл. 2, ал. 2 от ЗДБРБ за 2022 г. противоречи на основополагащи норми от Конституцията на Република България (КРБ), установяващи принципа на правовата държава (чл. 4, ал. 1) и принципа за разделение на властите (чл. 8). Претендира се и противоречие на посочения текст и с чл. 117, ал. 2 и ал. 3 от Основния закон, прогласяващ независимостта на съдебната власт и нейната бюджетна самостоятелност. Изложени са обстоятелства относно размера на приетите със ЗДБРБ за 2022 г. разходи по бюджета на съдебната власт и в частност на Прокуратурата на Република България, които се различават от предложените от Пленума на Висшия съдебен съвет, както и за предложението, направено от група народни представители между първо и второ четене на законопроекта, което касае бюджетните разходи на органите на съдебната власт.

С Определение от 14 април 2022 г. КС е допуснал за разглеждане по същество искането на главния прокурор на Република България за установяване на противоконституционност на разпоредбата на чл. 2, ал. 2 от ЗДБРБ за 2022 г. На основание чл. 20а, ал. 1 от Правилника за организацията и дейността на Конституционния съд КС е конституирал министъра на финансите като заинтересована страна по делото.

С оглед предоставената възможност и предвид компетентността на министъра на финансите, в определения от КС 30-дневен срок изразявам становище, че искането на главния прокурор е неоснователно и необосновано, като излагам подробни съображения конкретно по аргументите в искането за установяване на противоконституционност на оспорената разпоредба от ЗДБРБ за 2022 г., както следва:

Съобразно установените принципи в Конституцията на Република България бюджетът на държавата трябва да осигурява средства за функциониране на установените в Конституцията държавни институции, в това число и на органите на съдебната власт, като се отчита принципът за разделение на властите и техните конституционни правомощия. Философията на основните разпоредби на Конституцията, касаещи бюджета, в т. ч. и самостоятелните бюджети, е заложена и в действащите актове в областта на публичните финанси. Съгласно чл. 364, ал. 1 от Закона за съдебната власт Министерският съвет внася в Народното събрание проекта на закон за държавния бюджет на Република България за съответната година заедно с проекта на годишен бюджет на съдебната власт, предложен от Пленума на Висшия съдебен съвет (ВСС). С разпоредбата на чл. 79 от Закона за публичните финанси (ЗПФ) е възложено на министъра на финансите да изготви и внесе в Министерския

съвет (МС), заедно с проекта на закон за държавния бюджет, и проект на становище на МС по проекта на бюджет на съдебната власт. При изготвянето на проекта на становище по проекта на бюджет на съдебната власт за 2022 г., което представям за сведение, са съобразени фискалните правила и ограничения.

В изпълнение на законовите разпоредби разработеният от Министерството на финансите (МФ) и внесен за разглеждане в МС проект на Закон за държавния бюджет на Република България за 2022 г. беше одобрен с Решение № 42 на МС от 01.02.2022 г. Становището на МС по предложения от ВСС проект на бюджет на съдебната власт за 2022 г. беше включено в общите параметри на проекта на ЗДБРБ за 2022 г. По отношение на приходната част по бюджета на съдебната власт беше постигната пълна равностойност с предложените от ВСС параметри. По отношение на разходната част, в предложения от ВСС в хода на бюджетната процедура за 2022 г. проект на бюджет на съдебната власт, общият размер на разходите е 966,7 млн. лв., докато МС предложи общият размер на разходите да бъде определен на 958,7 млн. лв. При така изготвените разчети разликата между двата проекта беше в размер на 8,0 млн. лв., или с други думи МС предложи на Народното събрание (НС) да разгледа и приеме 99,2% от разходната част на предложения от ВСС проект на бюджет на съдебната власт за 2022 г.

Обръщам внимание, че от страна на МФ параметрите на проекта на ЗДБРБ за 2022 г., в т. ч. и на бюджета на съдебната власт, бяха съобразени с определените в ЗПФ фискални правила и ограничения, а съгласно чл. 22, ал. 2 от ЗПФ първостепенните разпоредители с бюджет по бюджетите на НС и на съдебната власт при съставянето и изпълнението на бюджетите си следва да се съобразяват с фискалните правила по този закон.

На 10 февруари внесенят от МС в Народното събрание проект на ЗДБРБ за 2022 г. е приет на първо гласуване. Впоследствие е направено предложение от група народни представители за изменение и допълнение на проекта на ЗДБРБ за 2022 г. Предложението е свързано с осигуряване на необходимия финансов ресурс за развитие на иновационния и научния капацитет на Българската академия на науките, като необходимите средства в размер на 20,0 млн. лв. е предложено да се осигурят за сметка на намаление на разходите по бюджета на съдебната власт за 2022 г., в частта на Прокуратурата на Република България, с цел необходимост от спешно реформиране и реструктуриране на прокуратурата, с оглед постигане на по-висока ефективност (съгласно изложените мотиви). Предложението е направено на основание чл. 79, ал. 1 от Правилника за организацията и дейността на НС, съгласно което народните представители могат да правят писмени предложения за изменения

и допълнения в приетия на първо гласуване законопроект. Подобни предложения са изцяло в правомощията на законодателната власт и съответно извън правомощията и компетенциите на министъра на финансите и на Министерството на финансите. Отбелязвам, че от гледна точка на определените фискални правила и ограничения в ЗПФ, предложението не води до влошаване на заложеното бюджетно салдо по държавния бюджет за 2022 г., респективно и по консолидираната фискална програма за периода 2022 г. - 2024 г.

В искането си до КС за обявяване разпоредбата на чл. 2, ал. 2 от ЗДБРБ за 2022 г. за противоконституционна главният прокурор посочва, че намаленият размер на разходите на прокуратурата в размер на 20 млн. лв. ще доведе до невъзможност да се финансират достатъчно нейните основни дейности, а някои от конституционно възложените й правомощия няма да могат да се изпълняват в пълен обем. В контекста на изложеното доколко тази редукция на разходите би довела до нарушение на нормалното функциониране на съдебната власт, и в частност на Прокуратурата на Република България, е необходимо да се има предвид следното:

При съпоставянето на предложенията на ВСС и МС за бюджет на съдебна власт в периода 2017 г. - 2022 г. е видно, че съотношението на одобрените разходи с годишните закони за държавния бюджет спрямо предложените от ВСС е между 91% и 97%. Предложението на МС за 2022 г. спрямо предложени проект на ВСС за 2022 г. е удовлетворено на 99%, а след отразяване на предложението на народните представители съотношението става 97,1%, като отново този процент е най-висок за разглеждания период 2017 г. - 2022 г. От друга страна, за периода 2017 г. - 2021 г. отчетите на бюджета на съдебната власт към края на съответната година показват ежегодно неизпълнение/икономия на одобрените разходи, с разлика от над 17,6 млн. лв. За 2021 г. неизпълнението/икономията на разходите е в размер на 38,9 млн. лв. и е налице при всички разходни показатели, в т. ч. и при разходите за персонал.

Практика е бюджетът на съдебната власт за съответната година да приключва с наличности по сметки (неизразходвани средства). Вземайки за база периода 2017 г. - 2022 г., с ал. 5 на чл. 2 на годишния закон за държавния бюджет (идентична разпоредба се предвижда ежегодно в законите за държавния бюджет) се дава възможност на ВСС да изразходва тези средства за покриване на неотложни разходи на органите на съдебната власт, в случай че не се нарушава бюджетното салдо по държавния бюджет. Тази възможност е честа практика от страна на ВСС, като чрез корекции по бюджета на съдебната власт на основание чл. 113 от ЗПФ такива средства се прехвърлят към одобрените разходи за годината. По отчетни данни

към 31 декември 2021 г. наличностите по сметки по бюджета на съдебната власт са в размер на 55,3 млн. лв.

В хода на бюджетната процедура за 2022 г. ВСС предложи увеличение от 0,6 млн. лв. на 0,9 млн. лв. на резерва на средствата, които също могат да се ползват при непредвидени и/или неотложни разходи през годината, като това беше отразено в предложението на МС за проект на бюджет на съдебната власт за 2022 г.

В правомощията на ВСС е да разпределя одобрения бюджет на съдебната власт, в т. ч. и по органи на съдебната власт. Съгласно ал. 7 на чл. 2 от ЗДБРБ за 2022 г., в едномесечен срок от обнародването на Постановлението за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2022 г. ВСС следва да представи в МС, в Сметната палата и в МФ утвърдените бюджети на органите на съдебната власт, а съгласно регламентираната процедура с Указанията ДР № 2 от 22.03.2022 г. на министъра на финансите за изпълнението на държавния бюджет и на сметките за средства от Европейския съюз за 2022 г., първостепенните разпоредители с бюджет в 14-дневен срок от обнародването на цитираното постановление следва да представят в МФ месечно разпределение на утвърдените им със ЗДБРБ за 2022 г. годишни размери на основните показатели на бюджета за 2022 г. В тази връзка, с Писмо № ВСС-5843 от 01.04.2022 г. ВСС уведоми МФ, че на свое заседание, проведено на 31.03.2022 г., Пленумът на ВСС е утвърдил бюджетите на органите на съдебната власт за 2022 г., а с Писмо № ВСС-5953 от 05.04.2022 г. ВСС представи в МФ месечно разпределение на бюджета на съдебната власт за 2022 г., които прилагам за сведение. От двете писма на ВСС е видно, че общият размер на разходите на съдебната власт надвишава утвърдения със ЗДБРБ за 2022 г. размер от 938,7 млн. лв. с 40,0 млн. лв. Увеличението е извършено в изпълнение на ал. 5 на чл. 2 от ЗДБРБ за 2022 г., т. е. увеличението е за сметка на наличностите по сметки от предходни години. Това от своя страна е увеличение с малко над 12,0 млн. лв. спрямо предложението от ВСС в хода на бюджетната процедура за 2022 г. проект на бюджет на съдебната власт в размер на 966,7 млн. лв.

Обръщам внимание и на разпоредбата на чл. 361, ал. 4 от Закона за съдебната власт, която регламентира, че при неизпълнение на приходите по бюджета на съдебната власт, същото се покрива с допълнителен трансфер от държавния бюджет. Законът за публичните финанси дава обща възможност на Министерския съвет при необходимост в рамките на бюджетната година да одобрява допълнителни разходи/трансфери за бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет (чл. 109, ал. 3 от ЗПФ). През 2021 г. с

Постановление № 420 на МС от 02.12.2021 г. за тази цел беше одобрен допълнителен трансфер по бюджета на съдебната власт за 2021 г. в размер на 11,5 млн. лв.

Следва да се отчете и фактът, че Република България е от страните в Европейския съюз, които отделят най-високите разходи за съдебна власт като процент спрямо брутния вътрешен продукт (БВП). По данни от Евростат за периода 2015 г. - 2019 г. разходите на Република България за съдебна власт са между 0,6 - 0,7% от БВП, имайки предвид, че средният процент за Европейския съюз за този период е 0,3% от БВП.

Отправеното искане към Конституционния съд от страна на главния прокурор на Република България е за обявяване на противоконституционност само на ал. 2 на чл. 2 на ЗДБРБ за 2022 г., в която е представено утвърденото разпределение по органи на съдебната власт, но не и на общия размер на утвърдените разходи с ал. 1 на същия член.

Аргументите на вносителя на искането за обявяване на противоконституционност на чл. 2, ал. 2 от ЗДБРБ за 2022 г. имат като отправна позиция, според цитираните в искането решения, разбирането на Конституционния съд за смисъла на конституционната повеля за самостоятелност на бюджета на съдебната власт (чл. 117, ал. 3 от КРБ).

Конституцията на Република България не определя задължително съдържание и параметри на годишния закон за държавния бюджет, включително правила, изисквания, условия и ограничения по отношение на приходите, разходите, трансферите, бюджетното салдо и финансирането на държавния бюджет. Конкретните изисквания при изготвянето на държавния бюджет законодателят трайно е определил на законово ниво със Закона за публичните финанси, които се конкретизират и детайлизират с годишните закони за държавния бюджет при спазването на нормативно определените изисквания и съобразяване с условията на макроекономическата среда. По своята същност управлението на държавния бюджет е динамичен процес, включително под влиянието на обективни външни икономически и други фактори, което по необходимост води до подобно законодателно решение.

Параметрите на бюджета на съдебната власт за 2022 г., утвърдени с чл. 2, ал. 1 от ЗДБРБ за 2022 г., показват, че приходите в общ размер на 95,0 млн. лв. по бюджета на съдебната власт формират малка част от средствата (10,1%), необходими за финансовото обезпечаване на дейността на органите на съдебната власт. Разходите са в общ размер на 938,7 млн. лв. Основно финансирането на съдебната власт се осигурява чрез трансфер от централния бюджет (843,7 млн. лв. за 2022 г.). Разпоредбите на чл. 2 от ЗДБРБ за 2022 г., определящи съответните показатели, следва да се разглеждат в тяхното единство и взаимовръзка. Тези параметри са

израз на конкретната преценка на законодателя, съобразена както с потребностите на съдебната власт за нормално функциониране, така и с обективните възможности на държавния бюджет за текущата бюджетна година и с бюджетната политика в средносрочен план при спазване на съответните фискални правила и при съответно приоритизиране на целите.

С нормата на чл. 117, ал. 2, предложение първо от КРБ е прогласена независимостта на съдебната власт. С ал. 3 на чл. 117 от Основния закон конституционният законодател определя бюджета на съдебната власт за самостоятелен, целяйки да гарантира и финансовата самостоятелност на тази власт като основа на нейната независимост. С този статут принципно и последователно са съобразени разпоредбите на Закона за публичните финанси, с който трайно са уредени отношенията, свързани с бюджетната рамка; общото устройство и структурата на публичните финанси, в т. ч. за самостоятелния бюджет на съдебната власт (например чл. 44, ал. 2, чл. 69, ал. 6 и 7, чл. 70, ал. 1, чл. 86, ал. 1, ал. 2, т. 4 и ал. 5, чл. 92, ал. 2, чл. 107, ал. 3, чл. 113, чл. 132, ал. 5 и др.).

В практиката си Конституционният съд приема, че разпоредбата на чл. 117, ал. 3 от КРБ има за принципно предназначение да отдели бюджета на съдебната власт от компетентностите на Министерския съвет по чл. 106 от КРБ, за да осигури нейната независимост. Правилата на Закона за публичните финанси, отнасящи се до бюджета на съдебната власт, дават необходимите законови гаранции, че компетентностите по изпълнение на бюджета на съдебната власт са на Висшия съдебен съвет като първостепенен разпоредител с бюджет по бюджета на съдебната власт, а не на който и да било орган на изпълнителната власт. Съобразени с тях са и разпоредбите на ЗДБРБ за 2022 г., касаещи бюджета на съдебната власт за 2022 г., и в този смисъл не може да бъде споделено виждането на главния прокурор, че разпоредба на чл. 2, ал. 2 от закона е в разрез с принципа за независимост на съдебната власт и поставя съдебната власт в невъзможност ефективно да изпълнява функциите си.

Приходите и разходите по бюджета на съдебната власт за 2022 г. са приети от Народното събрание, т. е. от органа, в чиято компетентност Конституцията е предоставила приемането на държавния бюджет, част от който е и бюджетът на съдебната власт. С Решение № 17 от 3.X.1995 г. по к. д. № 13/1995 г. КС се е произнесъл по отношение на разходната част на закона за държавния бюджет, а именно, че *„в разходната си част те съдържат разпоредби, с които се овластяват държавните органи да извършат необходимите им разходи на държавни парични средства до определен размер“*. Извършването на одобрените със закона за държавния бюджет разходи за 2022 г. законодателят е делегирал на Висшия съдебен съвет като първостепенен разпоредител с бюджет по бюджета на съдебната власт.

Освен това, в правомощията на ВСС, в съответствие с чл. 2, ал. 5 от ЗДБРБ за 2022 г., е и извършването на разходи за сметка на наличностите по сметки от предходни години за покриване на неотложни разходи на органите на съдебната власт, в случай че не се нарушава бюджетното салдо по държавния бюджет.

Независимо че бюджетът на съдебната власт е самостоятелен, съгласно чл. 42, ал. 1 от ЗПФ, в общата структура на публичните финанси той е определен като част от държавния бюджет. Независимостта и бюджетната самостоятелност на съдебната власт се проявяват по отношение на съставянето, управлението, изпълнението на бюджета, както и разпределението на бюджетните средства, в т.ч. и от резерва за непредвидени и/или неотложни разходи по бюджета на съдебната власт, но не и по отношение на общите бюджетни параметри по държавния бюджет, в рамките на които за съответната година са разчетени и обвързани необходимите средства за изпълнението на всички функции и задачи на държавата, включително за функционирането на установените в Конституцията други държавни органи и институции. В държавния бюджет се включват освен разходите за издръжка на съдебната власт и разходи за не по-малко приоритетни области, като образование, здравеопазване, отбрана и сигурност, социални грижи, наука, култура и др., включително с цел да бъдат гарантирани основни права на гражданите, закрепени в Конституцията на Република България. Параметрите на държавния бюджет на Република България за 2022 г. са предопределени от обективните фактори и предизвикателства в национален и световен план, в т.ч. пандемията от COVID-19 и нейните последици, повишаването на цените на енергоносителите, предоставянето на хуманитарна помощ за Украйна, разходите за справяне с последствията от военните действия срещу Украйна и пр. В отговор на предизвикателствата със ЗДБРБ за 2022 г. законодателят е въвел редица ограничения, касаещи бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет по държавния бюджет, които обаче не е предвидил да засегнат бюджета на съдебната власт за 2022 г.

Както е имал възможност да се произнесе КС с Решение № 2 от 12 май 2009 г. по к. д. № 1/2009 г. „*Чрез годишния ЗДБ, с оглед на предназначението му, НС отчита обективните предопределящи го фактори и съгласно своите конституционни правомощия го приема, отразявайки в него и спецификата на съответната година като финансова и икономическа ситуация.*“ и „*Чрез годишния ЗДБ, както при съставянето, приемането, така и при изпълнението му, се отчита конкретното финансово икономическо състояние в държавата за дадена година, като се осигурява правна сигурност и предсказуемост в действията по изпълнение на държавния бюджет и се гарантира ред и стабилност в публичните финанси.*“

Суверенно право на Народното събрание по чл. 84, т. 2 от КРБ е приетане на държавния бюджет да определя съответните параметри, както и условията и правилата за изпълнението на държавния бюджет, съобразно приложимото законодателство и възприетата бюджетна и фискална политика за съответната година. Няма конституционна норма, която да ограничава законодателните правомощия на Народното събрание по този въпрос.

В мотивите на Решение № 18 от 16.12.1993 г. по к. д. № 19/1993 г. КС е възприел следното: *„Бюджетът на съдебната власт е самостоятелен, гласи Конституцията, и следователно както съставянето, така и изпълнението му са извън сферата на изпълнителната власт (Министерския съвет, респективно Министерството на финансите). Но самостоятелността на бюджета на съдебната власт не накърнява бюджетните правомощия на върховния представителен орган - Народното събрание. Народното събрание приема държавния бюджет и отчета за изпълнението му (чл. 84, т. 2 на Конституцията), а съставна част на държавния бюджет е самостоятелният бюджет на съдебната власт.“* и *„Министерският съвет и министърът на финансите могат да направят цялостна или частична преценка на проектобюджета на съдебната власт, да изразяват несъгласие със съдържащи се в него позиции, да предлагат съкращения на незаконосъобразни или неправилни разходи, да изискват икономии и др. Но всичко това са преценки, несъгласия, възражения, които се правят пред Народното събрание и неговите парламентарни комисии. Само Народното събрание може да се произнесе по направените преценки и възражения и окончателно да реши всички въпроси относно общия обем на бюджета на съдебната власт и разпределянето на кредитите.“*

В компетенциите на Народното събрание е приемането на предложените от депутатите промени по бюджета на съдебната власт и включването им в общите параметри на Закона за държавния бюджет на Република България за 2022 г. В изпълнение на разпоредбата на чл. 84, т. 2 от КРБ, която определя изключителната компетентност на законодателния орган да приеме държавния бюджет, както и отчета за неговото изпълнение, като част от държавния бюджет, бюджетът на съдебната власт е приет от Народното събрание. В конкретния случай направеното предложение от народните представители е прието от Народното събрание на второ гласуване на законопроекта и се явява в съответствие с посочените мотиви на КС, като същите изводи са изложени и в Решение № 16 от 12.06.2001 г. на КС по к. д. № 6/2001 г.

В Решение № 4 от 15.04.2003 г. по к. д. № 2/2003 г. КС приема следното: *„Бюджетът на държавата трябва да осигурява средства за функциониране на установените в Конституцията държавни институции, в т. ч. и на органите на съдебната власт, като се*

държи сметка за разделението на властите и правомощията им - чл. 117, ал. 2 и 3 на Конституцията, тълкуван с Решение № 17/1995 г. по к. д. № 13/1995 г. Действително в същото решение КС е имал конкретен случай на непредвиждане, т. е. липса въобще на бюджетни средства за издръжка на такъв орган. Основната идея обаче, върху която е изградено решението, е, че държавният бюджет трябва да осигурява средства за функциониране на установените с Конституцията държавни институции. Тази конституционна повеля няма да е изпълнена както в случаите, когато въобще не са осигурени средства, така и когато поради недостатъчност на одобрените средства тези органи не ще могат да функционират през част от бюджетната година.". В същото решение КС застъпва виждането, че самостоятелността на бюджета на съдебната власт се гарантира практически чрез осигуряване на достатъчно средства за нормално функциониране на всеки съдебен орган. Според КС убедителен аргумент за достигане до извода за „достатъчност“ на средствата на определен конституционен орган е размерът на предоставените средства през предходната година. В тази връзка отбелязвам, че определените със Закона за държавния бюджет на Република България за 2021 г. бюджетни разходи на органите на съдебната власт за 2021 г. са в общ размер на 880 317,0 хил. лв. При сравнение е видно, че определените със Закона за държавния бюджет на Република България за 2022 г. разходи на органите на съдебната власт за 2022 г. значително надвишават тези за предходната бюджетна година.

Доколкото в искането на главния прокурор се твърди противоречие на оспорената законова норма и с чл. 4, ал. 1 и чл. 8 от КРБ, макар и да не са изложени подробни аргументи в тази насока, насочвам Вашето внимание към практиката на Конституционния съд, касаеща принципите на правовата държава и разделението на властите.

В Решение № 1 от 27.01.2005 г. по к. д. № 8/2004 г. КС е счел, че „не е необходимо да бъдат изброени всички елементи и проявни форми на правовата държава, защото тя е динамично понятие, което пък обяснява защо в съвременните конституции няма позитивноправна дефиниция“, както и че „не бива да се допуска принципът за правовата държава да бъде неприсъщо натоварван, при което всякакво правно нарушение да бъде квалифицирано като противоречащо на правовата държава, а оттук - ясното съдържание и приложимост на принципа да бъдат накърнени“. Според същото решение „„Правова държава“ означава упражняване на държавна власт на основата на конституция, в рамките на закони, които материално и формално съответстват на конституцията и които са създадени за запазване на човешкото достойнство, за постигане на свобода, справедливост и правна сигурност“.

Конституционният съд е потвърдил виждането си за съдържанието на принципа за правовата държава и в Решение № 7 от 16.06.2005 г. по к. д. № 1/2005 г., в което е посочил, че „Конституционният съд вече е имал повод изрично да очертае с какво съдържание е изпълнен принципът на правовата държава, за да не се натоварва той прекомерно и често с очаквания за приложението му в конституционния процес“, като се е позовал и на цитираното по-горе Решение № 1 от 27.01.2005 г. по к. д. № 8/2004 г.

В случая, твърдяното противоречие на оспорената законова норма с принципа на правовата държава не може да бъде споделено, тъй като законопроекта за държавния бюджет за 2022 г. е изготвен по установения ред и внесен от МС за разглеждане от Народното събрание, а законодателният орган е приел годишния закон за държавния бюджет при спазване на съответните изисквания и при съобразяване с обективните фактори и възможности.

Конституционният принцип за разделение на властите, прокламиран в чл. 8 от Основния закон, според редица решения на Конституционния съд (Решение № 6 от 22.04.1993 г., по к. д. № 4/1993 г., Решение № 1 от 14.01.1999 г. по к. д. № 34/1998 г., Решение № 15 от 07.10.1999 г. по к. д. № 11/1999 г. и др.) не означава, че трите власти не следва да взаимодействат и да функционират съгласувано. Разделението на властите не трябва да води до изолация, а до сътрудничество и взаимодействие между тях. Така например в Решение № 6 от 22.04.1993 г., по к. д. № 4/1993 г. КС приема, че „В термина „разделение на властите“, както и в много други правни термини има известна условност, но той се употребява и днес по традиция, създадена под въздействието на определени исторически и политически фактори. Правното и политическото съдържание на термина „разделение на властите“ се състои в това, че държавната власт има три основни сфери на проявление, възложени на три основни системи от органи, които са относително независими един от друг и функционират в определена взаимна връзка. Става дума за трите основни функции на държавната власт, т.е. разграничаване компетентността между трите групи органи, а не някакво тривластие, изключено в управлението на съвременната държава. Така схванато, разделението на властите е метод за оптимално функциониране на върховната държавна власт и средство за предотвратяване на евентуален произвол от страна на другите държавни органи, което рефлектира върху правата на гражданите.“ и „Тази е идеята, вложена в чл. 8 от Конституцията, който гласи: „Държавната власт се разделя на законодателна, изпълнителна и съдебна.“

В този смисъл, доколкото Народното събрание е действало в рамките на конституционното си правомощие да приеме годишния закон за държавния бюджет при

спазване на конституционните и законови изисквания, не се накърнява конституционният принцип за разделение на държавната власт. Няма смесване или изземване на компетентности между органите, на които са възложени трите основни функции на държавната власт.

С оглед представените съображения считам, че не съществува противоречие между разпоредбата на ал. 2 на чл. 2 от ЗДБРБ за 2022 г. и разпоредбите на чл. 4, ал. 1, чл. 8 и чл. 117, ал. 2 и ал. 3 от Конституцията на Република България и в този смисъл изразявам становище, че с утвърдените разходи по бюджета на съдебната власт за 2022 г. ще може да се осъществи нормалното функциониране на органите на съдебната власт, в т. ч. и на Прокуратурата на Република България.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Предвид изложеното, моля на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията на Република България да постановите решение, с което да отхвърлите като неоснователно искането на главния прокурор на Република България за установяване на противоконституционност на разпоредбата на чл. 2, ал. 2 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2022 г.

МИНИСТЪР:

